

საქართველოს სოც.

საბჭ. რესპუბლიკის

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

იუსტიციის სახალხო კომისარიატის გამომცემა

1929 წ. ივლისის 1

№ 12

ნაწილი პირველი

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისარიათა საბჭოს დადგენილებანი.

- 100. სამოქალაქო სამართლის კოდექსისათვის 137 მუხ. დამატების შესახებ.
- 101. მოსავლიანობის გასადიდებლად მარტივ აგრიკულტურულ დონისძიებათა სავალდებულო წესით განხორციელების შესახებ.
- 102. მუშათა და გლეხთა წითელი მილიციის მსახურთა და მათ ოჯახთა შეღავათებისა და უპირატესობის დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ. დებულება მუშათა და გლეხთა წითელი მილიციის მსახურთა და მათ ოჯახთა შეღავათებისა და უპირატესობის შესახებ.
- 103. პერსონალური პენსიის დებულების 1-ლი მუხლის შეცვლის შესახებ.
- 104. სამოქალაქო სამართლის კოდექსის მე-19 მუხლისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ.
- 105. საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 38 მუხლის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ.
- 106. საქართველოს ყოფილ საადგილმამულო ბანკებში და ტფილისის საკრედიტო საზოგადოებაში დაგირავებულ შენობებზე დაკუმენტების დუბლიკატების გაცემის წესის შესახებ.
- 107. საქართველოს სსრ სასამართლოს წყობილების დებულების შეცვლის შესახებ.
- 108. სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 271 მუხლის 1-ლი დანართისათვის „პ“ და „ჟ“ პუნქტების დამატების შესახებ.
- 109. სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის შეცვლის შესახებ.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებანი.

- 110. „საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. რევოლიუციონური კომიტეტის მიერ სახელმწიფო-საგან ეკლესიისა და ეკლესიისაგან სკოლის ჩამოშორების თაობაზე“ 1921 წ. აპრილის 15-ის თარიღითა და 21 №-ით გამოცემული დეკრეტის მე-11 მუხლის რედაქციის შეცვლის შესახებ.
- 111. პროლეტარული სტუდენტობის „დანაზარების კვირულის“ მოწყობის შესახებ.

112. სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატთან არსებული საქართველოს ომის ინვალიდთა დამხმარე კომიტეტის სამდიუორის ჩატარების შესახებ.

სახალხო კომისარიატის საბჭოს დადგენილებანი.

X 113. უმაღლეს სასწავლებლებში კურსს დამთავრებულ პირთა კვალიფიკაციის განმსაზღვრელი სახელმწიფო კომისიების შესახებ.

114. ცრუ-კოლაპერატივების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა შესახებ.

115. საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატის საბჭოს 1928 წლის აპრილის 20-ს დადგენილების რედაქციის შესწორების შესახებ.

116. „ა-კ სფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ზოგიერთ მაზრებს შორის მიწისა და ტყის გამო აღძრულ დავათა საკითხის თაობაზე“ 1929 წ. თებერვლის 18-ს გამოტანილი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის დადგენილების განხორციელების შესახებ.

117. საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების თაობაზე გამოცემული დადგენილების შეცვლისა და დამატების შესახებ.

118. აშკარა კულაკურ მეურნეობათა შესახებ, რომლებზედაც არ გავრცელდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 44 მუხლის „ა“ და „ბ“ პუნქტში გათვალისწინებული შეღავათი.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომისარიატისა და სახალხო კომისარიატის საბჭოს დადგენილებანი.

100. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სამოქალაქო სამართლის კოდექსისათვის 137 მუხ. დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხლის წესით სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატის საბჭო აღგენენ:

სამოქალაქო სამართლის კოდექსს დაემატოს 137 მუხ. შემდეგი შინაარსისა:

„მუხ. 137. სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთა მიერ როგორც ერთმანეთთან, ისე კოლაპერატიულ ორგანიზაციებსა, პროფესიონალურ კავშირებსა და კერძო პირებთან დადებული ხელშეკრულება აუცილებლად დამოწმებულ უნდა იქნეს სანოტარო წესით. გამონაკლის შეადგენს:

ა) ხელშეკრულება კერძო პირთან ათას მანეთზე არა უმეტესი თანხისა;

ბ) სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთა ხელშეკრულება, დადებული როგორც ერთმანეთთან, ისე ყველა საფეხურის კოლაპერატიულ და პროფესიონალურ ორგანიზაციებთან ათი ათას მანეთზე არა უმეტესი თანხისა;

გ) გარიგება საკრედიტო დაწესებულების საანაბარო, სესხისა და საკომისიო ოპერაციების გამო;

დ) ნასყიდობა ანგარიშის ნაღდად გასწორებით;

ე) დაზღვევის ხელშეკრულება;

ვ) სახელმწიფო ორგანოებისა, კოოპერაციის სათანადო სისტემაში შემავალი ყველა სახის და საფეხურის კოოპერატიული ორგანიზაციებისა და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიერ სახელმწიფო, მათ შორის კომუნალურ, საწარმოთა დაქირავების ხელშეკრულება;

ზ) გეგმით გათვალისწინებული გარიგება, დადებული სსრ კავშირის შრომისა და თავდაცვის საბჭოს, ა/კსფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს და საქართველოს სსრ ეკონომიური საბჭოს დადგენილებით, იმ შემთხვევაში, როდესაც ამ გარიგების არსებითი ნაწილი ზედმიწევნით არის განსაზღვრული აღნიშნული დადგენილებით;

თ) სამხედრო და საზღვაო უწყების ხელშეკრულება მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის და სპეციალური ტეხნიკური მომარაგების საგნების ყიდვა-მიწოდების შესახებ;

ი) სახელმწიფო, პროფესიონალურ და პარტიულ გამოცემლობათა მიერ როგორც ერთმანეთთან, ისე სხვა საწარმოსთან, ორგანიზაციასთან და კერძო პირთან დადებული ხელშეკრულება საავტორო უფლებისა და აქედან გამომდინარე უფლებათა გადაცემის შესახებ;

კ) შინაგან საქმეთა სახ. კომისარიატის ორგანოთა მიერ დადებული ხელშეკრულება მილიციისა, სამძებრო მილიციისა და საპატიმრო ადგილების შეიარაღებისა, ტანსაცმელის და სპეციალური ტეხნიკური მომარაგების საგნების ყიდვა-მიწოდების შესახებ;

ლ) საკომისიო ხელშეკრულება;

მ) სასინდიკატო შეთანხმება;

ნ) საბირჟო და ბირჟის გარეშე დადებული გარიგება, დადგენილი წესით ბირჟის რეგისტრაციაში გატარებული;

ო) გარიგება ტრესტების მიერ მათი გამაერთიანებელი სინდიკატისათვის პროდუქციის ჩაბარებისა და სინდიკატების მიერ მათ შედგენილობაში შემავალი ტრესტებისათვის ნედლეულობისა, ნახევარფაბრიკატებისა და გაწყობილობის საგნების მიწოდების შესახებ;

პ) გზათა სახალხო კომისარიატისა და მის ორგანოთა მიერ დადებული გარიგება ტრანსპორტისათვის მინერალური სათბობის მიწოდების შესახებ.

შენიშვნა. იმ ადგილას, სადაც სანოტარო კონტორა არ არის, გარიგებას სანოტარო წესით დაამოწმებს სახალხო მოსამართლე, ხოლო უკეთეს სახალხო სასამართლოც არ იქნება, —სათემო აღმასრულებელი კომიტეტი, თანახმად სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1926 წ. ივნისის 22-ის თარიღისა და 44 №-ის და სექტემბრის 1-ის თარიღისა და 63 №-ის დადგენილებისა „სათემო აღმასრულებელი

კომიტეტების მიერ გარიგებათა, ხელშეკრულებათა და დოკუმენტთა შემოწმების შესახებ“.

(კან. კრებ. 1926 წ. მე-3 №-რი, მუხ. 72 და მე-5 №-რი, მუხ. 107).

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. აპრილის 3.
ტფილისი—სასახლე.

101. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

მოსავლიანობის გასადიდებლად მარტივ აგრიკულტურულ ღონისძიებათა სავალდებულო წესით განხორციელების შესახებ

მოსავლიანობის გასადიდებლად საქირო აგრიკულტურულ ღონისძიებათა განხორციელებისათვის სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. წინადადება მიეცეს სამაზრო-აღმასრულებელ კომიტეტებს დაუყოვნებლივ შეუდგენენ, ადგილობრივი საადგილმამულო ორგანოებისა, აგრონომიული პერსონალისა, სათემო აღმასრულებელი კომიტეტებისა, სასოფლო საბჭოებისა, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციისა, გლეხთა საურთიერთო დახმარების კომიტეტებისა და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მეშვეობით, -ახსნა-განმარტების კამპანიას, რათა სასოფლო ყრილობებმა, სათემო და სასოფლო საბჭოების სექციებმა, სასოფლო-სამეურნეო და კოოპერატიულმა შენაერთებმა, რომელნიც სოფლის მეურნეობას, ეწევიან, გამოიტანონ დადგენილებანი-მათ მიწებზე მარტივ აგრიკულტურულ ღონისძიებათა განხორციელების შესახებ, როგორც არის:
  - ა) სარწყავი არხების ნაპირებზე და სანაკვეთებშორისო მიწებზე სარეველა ბალახეულის გათიბვა, ვიდრე ბალახი აყვავდებოდეს;
  - ბ) მიწის ნაკვეთების გასაპატივებლად ნაკელის გამოყენება;
  - გ) სახნავი მიწების ბუჩქნარისაგან გაწმენდა;
  - დ) სათიბებში საქონლის ძოვების თავის დროზე შეწყვეტა;
  - ე) თესლეულის გაწმენდა, დახარისხება და წამლობა;
  - ვ) სოფლის მეურნეობის მავნებლებთან ბრძოლა (კალიასთან, მინდვრის თავვთან და სხვ.); ვენახებისა და ხეხილის ბაღების თავის დროზე წამლობა.

2. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს შეუძლიან მარტივ აგრიკულტურულ ღონისძიებათა შედგენილობაში შეიტანოს აგრეთვე სხვა ღონისძიებანი, რის განხორციელებისათვისაც, ადგილობრივი პირობების მიხედვით, ამა თუ იმ ადგილის სასოფლო მეურნეობანი სრულიად მომზადებულნი არიან, მაგალითად: ადრეული ნასვენი; მიწის ადრეული ანეული; იმ ადგილებში, სადაც სასოფლო-სამეურნეო მანქანების სარემონტო სახელოსნოებია, გამქირავებელი პუნქტების მოწყობა; ღარიბი გლეხებისათვის და წითელარმიელთა ოჯახებისათვის გამქირავებელი პუნქტებიდან სასოფლო-სამეურნეო იარაღის ნისიად მიქირავება. იმ პირობით-კი, რომ სასყიდელი გადახდილ იქნეს მოსავლის შემდეგ; მოკლევადიანი კურსების გავლა იმ პირთა მიერ, რომელნიც განაგებენ გამნაწილებელ პუნქტებს და აწარმოებენ კოოპერატიულ ამხანაგობებში სასოფლო-სამეურნეო იარაღის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებს; გამქირავებელი პუნქტების მიერ სასოფლო სამეურნეო იარაღისათვის ფარდულების მოწყობა.

3. სასოფლო ყრილობებისა, სათემო და სასოფლო საბჭოების სექციებისა, სასოფლო-სამეურნეო და კოოპერატიული შენაერთების დადგენილებანი—მათ მიწებზე მარტივ აგრიკულტურულ ღონისძიებათა განხორციელების შესახებ-მიიღება ხმის მარტივი უმეტესობით.

4. იმდენად, რამდენადაც წინა მუხლში აღნიშნული ორგანიზაციების დადგენილებანი შეიძლება განხორციელებულ იქნეს ამა თუ იმ რაიონის ყველა მეურნეობის მიერ, სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტსა და სათემო აღმასრულებელ კომიტეტს შეუძლიან გამოსცეს, აგრიკულტურულ ღონისძიებათა შესაძლებელი განხორციელების რაიონის მიხედვით, სავალდებულო დადგენილება, რომლის შინაარსშიაც შეტანილ იქნება ცალკე ორგანიზაციების დადგენილებანი.

5. სავალდებულო დადგენილება გამოიცემა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს აღმასრულებელ კომიტეტს აქვს საჭირო სახსარი, რაც უზრუნველჰყოფს სათანადო ღონისძიებათა სავალდებულო წესით განხორციელებას.

6. სავალდებულო დადგენილებაში აგრიკულტურულ ღონისძიებათა განხორციელების შესახებ აღნიშნულ უნდა იქნეს:

ა) ის აგრიკულტურული ღონისძიება, რაც განსახორციელებელია სავალდებულო წესით;

ბ) რაიონი და ადგილი დადგენილების სავალდებულო შესრულებისა;

გ) ვადა, რომლითაც იგი გამოცემულია;

დ) ის დახმარება და ხელისშეწყობა აგრიკულტურული ღონისძიების წარმატებით განხორციელებისათვის, რასაც გაუწევენ საკრედიტო და კოოპერატიული დაწესებულებანი, აგრომომუშავენი და სოფლის მეურნეობის სხვა სპეციალისტნი;

ე) ის გადასახდელი, რაც დაედება ამა თუ იმ მეურნეობას განსახორციელებელი ღონისძიების შეუსრულებლობისათვის.

7. სავალდებულო დადგენილების შეუსრულებლობისათვის შეიძლება მიღებულ იქნეს შემდეგი ღონისძიება:

ა) საყვედური ან საზოგადოებრივი გაკიცხვა ამა თუ იმ სასოფლო-სამეურნეო ან კოოპერატიული შენაერთის მხრით;

ბ) გამორიცხვა საზოგადოებრივ-სამეურნეო საკოოპერატივო ამხანაგობიდან;
 გ) საზოგადოებრივი ბეგარის მოხდა რიგს გარეშე;

დ) ფულადი ჯარიმა ან იძულებით მუშაობა ისეთი რაოდენობით, რაც გათვალისწინებულია აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ სავალდებულო დადგენილებათა გამოცემის დებულებით.

8. ამა დადგენილების განხორციელებისათვის საერთო ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობის გაწევა დაეკისროს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს და ადგილობრივ საადგილმამულო ორგანოებს.

9. სავალდებულო დადგენილებათა განხორციელებისათვის უშუალო მეთვალყურეობის გაწევა დაეკისრება სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებსა, სათემო აღმასრულებელ კომიტეტებსა და სასოფლო საბჭოებს.

10. წინადადება მიეცეს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებს შეიტანონ თავიანთ კვარტალურ და წლიურ ანგარიშგებაში სავალდებულო დადგენილებათა წესით აგრიკულტურულ ღონისძიებათა განხორციელების საკითხები.

11. მიენდოს აფხაზეთის სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონომიური სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს გამოსცენ ანალოგიურ დადგენილებანი.

სრულიად საქართვე. ცენტრალური აღმასრულებელი
 კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
 თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი
 კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წლ. აპრილის 24.
 ტფილისი—სასახლე.

102. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

მუშათა და გლეხთა წითელი მილიციის მსახურთა და მათ ოჯახთა შეღავათებისა და უპირატესობის დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს ამასთანავე დართული დებულება მუშათა და გლეხთა წითელი მილიციის მსახურთა და მათ ოჯახთა შეღავათებისა და უპირატესობის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მაგ. ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისის 10.
ტფილისი—სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

მუშათა და გლეხთა წითელი მილიციის მსახურთა და მათ ოჯახთა შეღავათებისა და უპირატესობის შესახებ.

კ ა ტ ი I.

ზოგადი დებულებანი.

1. ყველა იმ პირს, რომელიც მუშათა და გლეხთა წითელი მილიციის სამსახურში იმყოფება, მიენიჭება ამა დებულებით გათვალისწინებული შეღავათები და უპირატესობანი.

2. სამილიციო სამსახურში მყოფ პირებად იგულისხმებიან:

ა) სამილიციო სამწყობრო შედგენილობის პერსონალი (მ/გ. მილიციის დებ. 11 მუხ.);

ბ) სამძებრო მილიციის აქტიური შედგენილობის პერსონალი (მ/გ. მილიციის დებ. 17 მუხ.).

გ) საადმინისტრაციო-საწვინო შედგენილობის პერსონალი (მ/გ. მილიციის დებ. 18 მუხ.).

3. ამა დებულების მე-3 მუხლში აღნიშნულ პირთა ოჯახებს, განსაკუთრებით იმათ, რომელთაც არ ღარჩათ შრომის უნარიანი მომუშავენი, აღმოეჩინათ სახელმწიფოებრივი დახმარება.

4. მუშათა და გლეხთა მილიციის სამსახურში მყოფ პირთა ოჯახად იგულისხმება ნათესაობრივი—შრომითი გაერთიანება სხვადასხვა ხარისხის ნათესავთა, რომელნიც ერთად ცხოვრობენ და ერთს მეურნეობას ეწევიან ან და ცხოვრობენ საერთო სახსრით.

შენიშვნა 1. ოჯახის შედგენილობის პირებად ითვლებიან აგრეთვე ისეთებიც, რომელნიც ოჯახში ქორწინებით ან მეკომურობით შედიან.

შენიშვნა 2. გლახის ოჯახის შედგენილობაში ჩაითვლება აგრეთვე ის პირიც, რომელიც დროებით სამუშაოზეა წასული, ხოლო კანონის ძალით კომლიდან გასულად არ ითვლება.

5. მუშათა და გლახთა მილიციის სამსახურში მყოფ პირთა და მათი ოჯახებისათვის ამა დებულებით მინიჭებული შეღავათები არ უკარგავს მათ უფლებას იმ შეღავათებზე, რაც მათ ეძლევათ სხვა რაიმე კანონის ძალით.

6. ამა დებულებით გათვალისწინებული შეღავათების სარგებლობა მუშათა და გლახთა წითელი მილიციის პირად შედგენილობას შეუძლიან მხოლოდ მშვიდობიანობის დროს.

შეღავათები და მათი სარგებლობის წესი ომიანობის დროს განისაზღვრება სპეციალური საკანონმდებლო აქტით.

7. ამა დებულებით გათვალისწინებული შეღავათების სარგებლობის უფლების წარმოშობის ან მოსპობის მომენტად ჩაითვლება ბრძანება, რომლითაც ესა თუ ის თანამშრომელი ჩარიცხულია მუშათა და გლახთა მილიციის რიგებში ან დათხოვნილია მილიციიდან.

შენიშვნა. მუშათა და გლახთა მილიციის დებულებით გათვალისწინებული სავალდებულო სამსახურის ვადის გასვლისას, მილიციიდან გასული მომუშავე ამა დებულებით დაწესებულ შეღავათებს ისარგებლებს სამი თვის განმავლობაში სამსახურიდან დათხოვნის დღიდან.

კ ა ნ ი II.

უმცროს მილიციელთა და მილიციის მეთაურთა შედგენილობისათვის მინიჭებული შეღავათები.

თ ა ვ ი I.

შ ე ლ ა ვ ა თ ე ბ ი ს ს ა ხ ე .

8. უმცროს მილიციელებს, მილიციის სამეთაურო შედგენილობას და მათ ოჯახებს მიეცემათ:

ა) შეღავათი შრომითი მიწათსარგებლობისა და სასოფლო-სამეურნეო სფეროში;

ბ) საგადასახადო და საგამოსაღებო შეღავათი;

გ) საბინაო შეღავათი;

დ) შეღავათი სახალხო განათლების სფეროში.

თ ა ვ ი II.

შეღავათები შრომითი მიწათსარგებლობისა და სასოფლო-სამეურნეო სფეროში.

9. შრომითი მიწათსარგებლობისა და სასოფლო-სამეურნეო სფეროში მინიჭებულ შეღავათებს მილიციის მომუშავენი ისარგებლებენ მიწის კოდექსისა და მიწათმოქმედების სახ. კომისარიატის სათანადო დადგენილებათა თანახმად.

თ ა ვ ი III.

საგადასახადო და საგამოსაღებო შეღავათები.

ა. სახელმწიფო დაბეგვრის სფეროში.

10. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისა და სახელმწიფო საშემოსავლო გადასახადის გადახდის საქმეში მინიჭებულ შეღავათებს მილიციის მომუშავენი ისარგებლებენ ამ გადასახადთა დებულებით განსაზღვრულ ფარგლებში.

11. მილიციის მომუშავენი განთავისუფლებულ არიან სახელმწიფო სამონადირო გამოსაღებისა და მისი ადგილობრივი ზედნართის გადახდისაგან.

ბ. ადგილობრივი დაბეგვრის სფეროში.

12. მილიციის მომუშავეებს საბინაო დავთრებში ჩაწერვისათვის დაწესებული საჩასაწერო გამოსაღები არ გადახდებათ.

13. მილიციის მუშაკთა ოჯახებს არ გადახდებათ ქვემო აღნიშნული ადგილობრივი გადასახად გამოსაღები:

ა) დასახლებულ ქალაქ-ადგილას ქონებულ შენობაზე შეწერილი გადასახადი, უკეთუ ამ შენობას თვით მილიციის მომუშავეს ოჯახი უშუალოდ სარგებლობს და არ აქირავებს შემოსავლის მიღების მიზნით;

ბ) დასახლებულ ქალაქ-ადგილას ქონებულ სამრეწველო ბაღებსა და ბოსტნებზე შეწერილი გადასახადი, უკეთუ მილიციის მომუშავეს ოჯახი პირადათ თვითონ, მუშის დაუქირაველად, დაამუშავენ და გამოიყენებენ ამ ბაღებსა თუ ბოსტნებს და უკეთუ ოჯახზე მოდის 250 კვადრ. მეტრზე არა უმეტესი სივრცე;

გ) ცხენებსა და გამოსასვლელ ეტლებზე შეწერილი გადასახადი; ამასთანავე ოჯახზე გადასახადისაგან განთავისუფლდება მხოლოდ ერთი ცხენი, უკეთუ იგი არ არის გამოსასვლელი და მოიხმარება მარტოოდენ მილიციელის ოჯახის სამეურნეო საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად;

დ) საქონელსა და სხვა შინაურ ცხოველზე შეწერილი გადასახადი; ამასთანავე გადასახადისაგან განთავისუფლდება ერთი სული მსხვილფეხა და სამი სული წვრილფეხა საქონელი ოჯახზე;

ე) საბინაო დავთრებში ჩაწერვისათვის დაწესებული საჩასაწერო გამოსაღები.

14. მილიციის მომუშავეებისა ან მათი ოჯახების მიერ დასახლებულ ქალაქ-ადგილას დაჭერილი მიწის ნაკვეთი, რასაც ისინი უშუალოდ თვითონ, დაქირავებულ შრომის გამოუყენებლად დაიმუშავებენ, აგრეთვე ის მიწაც, რაზედაც აგებულია მილიციის მომუშავეთა ოჯახების მიერ დაჭერილი საცხოვრებელი სადგომები, უკეთუ ეს სადგომები არ ქირავდება, შეიძლება განთავისუფლებულ იქნეს მიწის რენტისაგან სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ დადგენილი წესით.

თ ა ვ ი IV.

საბინაო შეღავათები.

15. მილიციის მომუშავეებზე და მათ ოჯახების წევრებზე გავრცელდება ყველა ის შეღავათი, რაც გათვალისწინებულია „სსრკ მუშათა და გლეხთა წი-

თელი არმიისა და წითელი ფლოტის სამხედრო მსახურთა და მათი ოჯახებისათვის დაწესებული შეღავათების კანონთა კოდექსის“ მე-II კარის მე-4 თავში და მე-III კარის მე-4 თავში (სსრკ კან. კრ. 1924 წ. 21 №-ში, მუხ 198).

თ ა ვ ი V.

შეღავათები სახალხო განათლების სფეროში.

16. მილიციის მომუშავეთა ოჯახების არასრულწლოვანი წევრები, დანარჩენ მოქალაქეთა შვილებზე უპირატესად, უკეთუ ამასთანავე ყველა სხვა პირობა ერთნაირია, მიიღებიან საბავშვო სახლებში, ბაღებში, ახალშენებში და სოციალურ აღზრდის სხვა საინტერნატო დაწესებულებაში და პირველი საფეხურის სკოლებში, თანაც განთავისუფლებიან სწავლის ფულისაგან. სახელმძღვანელოები და სასწავლო ხელსაწყოები მათ პირველ რიგში მიეცემათ.

103. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

პერსონალური პენსიის დებულების 1-ლი მუხლის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს ადგენენ:

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. იანვრის 16-ის დადგენილებით (საქართველოს სსრ კან. კრ. მე-3 №-რი, მუხ. 26) დამტკიცებული „პერსონალური პენსიის დებულების“ 1-ლი მუხლი შეიცვალოს და მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 1. პერსონალური პენსია დაენიშნება იმ პირს, რომელსაც განსაკუთრებული დამსახურება მიუძღვის რევოლიუციონური, სახელმწიფოებრივი, საზოგადოებრივი, სამეურნეო და კულტურული მოღვაწეობის დარგში, ან სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის დაცვის საქმეში“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მაგ. ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისი 10.

ტფილისი—სასახლე.

104. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის მე-19 მუხლისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს მეორე მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მეორე სესიის 1924 წლის მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების (კან. კრებ. 1924 წ. № 1, მუხ. 7) წესისამებრ—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის მე-19 მუხლს დაემატოს შენიშვნაშემდეგი შინაარსისა:

„**შენიშვნა.** პროფესიონალურ კავშირთა ორგანიზაცია და მათი საკავშიროთაშორისო შენაერთი, რომელსაც იურიდიული პირის უფლება აქვს, პასუხს აგებს ქონებრივად მისი სამეურნეო მოქმედებიდან გამომდინარე ვალდებულებებისათვის საერთო საფუძველზე.

პროფესიონალური კავშირის ორგანიზაცია პასუხს აგებს ზემდგომი და ქვემდგომი ორგანიზაციის ვალდებულებებისათვის მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ მან ეს პასუხისმგებლობა იკისრა“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მაგ. ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარ-

თა საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1929 წ. მაისის 10.

ტფილისი—სასახლე.

105. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 38 მუხლის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წლის მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხლის წესისამებრ (კან. კრებ. 1924 წ. № 1, მუხ. 7) სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 38 მუხლის ქართული რედაქცია შეიცვალოს შემდეგნაირად:

„მუხ. 38. ქმედობაუნარიან პირს შეუძლიან დასდვას გარიგება მის მიერ ამორჩეული წარმომადგენლის მეშვეობითაც, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ეს აკრძალულია კანონით.“

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის თავმჯდომარეს მაგიერ ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრ. საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისის 10.
ტფილისი—სასახლე.

106. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ც. ა. კ. დ ა ს. კ. ს.

საქართველოს ყოფილ საადგილმამულო ბანკებში და ტფილისის საკრედიტო საზოგადოებაში დაგირავებულ შენობებზე დოკუმენტების დუბლიკატების გაცემის წესის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

იმ შენობის მფლობელთ, რაც 1921 წ. თებერვლის 25-დე დაგირავებულ იქნა საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე მომქმედ, ყოფილ საადგილმამულო ბანკებში და ტფილისის საკრედიტო საზოგადოებაში, საქართველოს სსრ სახელმწიფო ნოტარიატის დებულების (კან. კრ. 1928 წ. მე-16 №-რი, მუხ. 157) მე-40 მუხლით დადგენილი საერთო წესის გამონაკლისად, შეუძლიანთ მიიღონ აღნიშნულ საკრედიტო დაწესებულებებში დაგირავებულ შენობებზე დოკუმენტების დუბლიკატები სათანადო სანოტარო ორგანოების არქივებიდან დოკუმენტების დაკარგვის დამამტკიცებელი საბუთებისა და საამისო განსაკუთრებული სასამართლო დადგენილების წარუდგენლად.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარის მაგიერ ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისის 10.
ტფილისი—სასახლე.

107. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ სასამართლოს წყობილების დებულების შეცვლის შესახებ.

I.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წლ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხ. წესისამებრ საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. საქართველოს სსრ სასამართლოს დებულების მე-V თავის სათაური შეიცვალოს შემდეგნაირად: „თავი V. გამომძიებლები“.

2. სასამართლოს წყობილების დებულების 32, 35, 36 და 38 მუხლები შეიცვალოს და მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 32. გამომძიებლები არიან: ა) სახალხო გამომძიებლები, განწესებულნი საგამომძიებლო უბნებში, და ბ) უდიდეს საქმეთა გამომძიებლები, განწესებულნი იუსტიციის სახალხო კომისარიატთან“.

„მუხ. 35. სახალხო გამომძიებლების უბნების ფარგლებსა და რიცხვს აწესებს იუსტიციის სახალხო კომისარი საპროკურატურო განყოფილების წარდგენით“.

„მუხ. 36. გამომძიებლებს თანამდებობაზე დანიშნავს, ერთი ადგილიდან მეორეზე გადაიყვანს და თანამდებობიდან გადააყენებს იუსტიციის სახალხო კომისარი საპროკურატურო განყოფილების წარდგენით“.

„მუხ. 38. სასამართლოებთან, პროკურატურასთან, მოკვლევის ორგანოებთან და ხელისუფლების სხვა ორგანოებთან ურთიერთობის დროს გამომძიებლები იხელმძღვანელებენ სისხლის სამართლის საპროკესო კოდექსის სათანადო მუხლებს და იუსტიციის სახალხო კომისარიატის ინსტრუქციებსა და განმარტებებს“.

3. სასამართლოს წყობილების დებულებას დაემატოს 36¹-მუხ. შემდეგი შინაარსისა:

„მუხ. 36¹-. სახალხო გამომძიებელი მოქმედობს თავისი საგამომძიებლო უბნის ფარგლებში.

უდიდეს საქმეთა გამომძიებელი გამოძიებას აწარმოებს საქართველოს მიერ ტერიტორიაზე“.

4. სასამართლოს წყობილების დებულებიდან ამოიშალოს 33 მუხლი.

II.

მიენდოს აფხაზეთის სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონომიური სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს შეიტანონ სათანადო ცვლილებანი თავიანთ კანონმდებლობაში სასამართლოს წყობილების შესახებ, ამასთანავე სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურმა აღმასრულებელმა უომიტეტმა სათანადო დადგენილება უნდა წარუდ-

გინოს დასამტკიცებლად სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მაგ. ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისის 10.

ტფილისი—სასახლე.

108. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. ა. ს.

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 271 მუხლის 1-ლი დანართი-
სათვის „პ“ და „უ“ პუნქტების დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს მეორე მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მეორე სესიის 1924 წლის მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების (კან. კრებ. 1924 წ. № 1, მუხ. 7) წესისამებრ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 271 მუხლის 1-ლი დანართის 1-ლ მუხლს დამატოს „პ“ და „უ“ პუნქტები შემდეგი შინაარსისა:

„პ) საავტორო უფლება, გარდა იმ შემოსავლისა, რასაც აღნიშნული უფ-
ლების განხორციელება იძლევა“;

„უ) პროფესიონალური ორგანიზაციის კუთვნილი: საგაფიცვო და კულტურულ-განმანათლებელი ფონდი, ფონდი კავშირის უმუშევარ წევრთათვის დახმარების მისაცემად და აგრეთვე შენობანი და გაწყობილობა, რაც საჭიროა ორგანიზაციის ნორმალური და დაუბრკოლებელი მუშაობისათვის“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მაგ. ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისის 10.

ტფილისი—სასახლე.

109. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წლის მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხლის წესისამებრ (კან. კრებ. 1924 წ. № 1, მუხ. 7), სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

I.

საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 95 მუხ., 101 მუხლის 1-ლი და მე-2 შენიშვნა, 102, 104 მუხ. შენიშვნით, 105 მუხლის 1 პუნქტი, 107 მუხ. შენიშვნით და 221, 222, 223 და 224 მუხ. შეცვლილ იქნეს შემდეგნაირად:

„მუხ. 95. უკეთუ მოკვლევის ორგანო, გამომძიებელი ან პროკურორი თვით განცხადებიდან ან ცნობიდან დაინახავს, რომ საქმე დანაშაულის ნიშნებს არ შეიცავს, აღნიშნული მოკვლევის ორგანო, გამომძიებელი ან პროკურორი, ეს უკანასკნელი, გარდა ამისა, იმ შემთხვევაში, უკეთუ აღმოჩნდება ამა კოდექსის 41 მუხლით გათვალისწინებული გარემოება, უარს იტყვის მოკვლევისა ან წინასწარ გამომძიებაზე, რასაც გამოუცხადებს დაინტერესებულ პირს და დაწესებულებას.

განმცხადებელს შეუძლიან მოკვლევის და წინასწარი გამოძიების ორგანოთა და პროკურორის უარი შვიდი დღის ვადაზე განსაჩივროს: მოკვლევის ორგანოს უარი—სათანადო გამომძიებელთან, წინასწარი გამოძიების ორგანოსი—სათანადო პროკურორთან, ხოლო პროკურორისა ინსტანციურად ზემდგომ საპროკურატურო ორგანოსთან.

უკეთუ სასამართლო მიღებული განცხადებიდან ან ცნობიდან დაინახავს, რომ საქმე დანაშაულის ნიშნებს არ შეიცავს, ან და უკეთუ აღმოჩნდება ამა კოდექსის 41 მუხლში აღნიშნული გარემოება, იგი საქმეს მსვლელობას აღარ მისცემს, რასაც გამოუცხადებს დაინტერესებულ პირს ან დაწესებულებას. სასამართლოს უარი საბოლოოა და მისი განსაჩივრება შეიძლება მხოლოდ ზედამხედველობის წესით“.

„101 მუხ. შენიშვნა 1. მომკვლევის დადგენილება სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ, თვითეულ ცალკე შემთხვევაში, უნდა წარედგინოს დასამტკიცებლად გამომძიებელს და დამტკიცების შემდეგ დაუყოვნებლივ მოიყვანება სისრულეში სამოქ. სამ. საპროცესო კოდექსის 271-301 მუხლში აღნიშნულ მოთხოვნათა დაცვით“.

„101 მუხ. შენიშვნა 2. უკეთუ ისეთი საქმის მომკვლევს, რომლისთვისაც კანონით განსაზღვრული სოციალური დაცვის ღონისძიება შეერთებულია ქონების კონფისკაციასთან, საფუძველი აქვს იფიქროს, რომ ექვმიტანილის ქონება გადამალული იქნება, იგი, პროკურორის წინადადებით და აგრეთვე საკუთარი თაოსნობითაც, ხოლო ამ უკანასკნელ შემთხვევაში

გამომძიებლის მიერ მისი დადგენილების დამტკიცების შემდეგ, მიიღებს ღონისძიებას ამ ქონების დასაცავად ზემოაღნიშნული წესისამებრ“.

„მუხ 102. ისეთ დანაშაულში ექვემდებარებილი პირის დაკითხვის შემდეგ, რისთვისაც მას შეიძლება სოციალური დაცვის ღონისძიებად გადაეწყვიტოს თავისუფლების აღკვეთა ერთ წელზე მეტი ხნით (სისხ. სამ. საპრ. კოდ. 105 მუხ. მე-3 პუნქტი), მოკვლევის ორგანოს შეუძლიან მის წინააღმდეგ მიიღოს სისხლის სამართლის საპრ. კოდექსის 144 მუხლში აღნიშნულ ერთ-ერთი აღკვეთი ღონისძიება; ამასთან იგი იხელმძღვანელებს სისხ. სამ. საპრ. კოდ. 146, 147 და 149-158 მუხ. აღნიშნულ წესებს. აღმკვეთი ღონისძიების მიღებას თვითეულ ცალკე შემთხვევაში იგი აცნობებს იმ გამომძიებელს, რომლის უბანშიაც მოკვლევის ორგანოა განწესებული. გამომძიებელს უფლება აქვს ყოველ დროს მისცეს მოკვლევის ორგანოს წინადადება გააუქმოს ან შესცვალოს აღმკვეთი ღონისძიება“.

„მუხ. 104. მოკვლევის ორგანომ ცნობა ექვემდებარების შეპყრობის შესახებ (სისხ. სამ. საპრ. კოდ. 100 მუხ.) ყველა შემთხვევაში ოცდაოთხი საათის ვადაზე შეპყრობის საფუძვლის აღნიშვნით, უნდა გაუგზავნოს იმ გამომძიებელს, რომლის უბანშიაც მოკვლევის ორგანოა განწესებული, ან უახლოეს სახალხო მოსამართლეს.

გამომძიებელი ან სახალხო მოსამართლე ვალდებულია, ორმოცდარვა საათის განმავლობაში მოკვლევის ორგანოსაგან შეპყრობის ცნობის მიღების შემდეგ, დაადასტუროს ან გააუქმოს დატუსაღება.

იმ ორგანოსაგან სათანადო ცნობის მიღებისთანავე, რომელსაც შეპყრობა ეცნობა, მოკვლევის ორგანო. შესცვლის აღმკვეთ ღონისძიებას.

შენიშვნა. სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს ორგანოების მიერ ვასიმე დატუსაღების დამტკიცების წესი განისაზღვრება საამისოდ დადგენილი ცალკე წესებით“.

„მუხ. 105, 1 პუნქტი. უკეთუ საქმე დანაშაულის ნიშნებს არ შეიცავს ან დანაშავე არ იქნა აღმოჩენილი, აგრეთვე უკეთუ არსებობს სისხ. სამ. საპრ. კოდ. მე-4 მუხლში აღნიშნული საფუძველი, მოკვლევის მთელი მასალა და დადგენილება საქმის მოსპობის შესახებ გაეგზავნება იმ გამომძიებელს, რომლის უბანშიაც მოკვლევის ორგანოა განწესებული“.

„მუხ. 107. ყოველი ცალკე საქმის მოკვლევას ზედამხედველობას გაუწევს ის გამომძიებელი, რომლის უბანშიაც ესა თუ ის მოკვლევი ორგანოა განწესებული. გამომძიებელს უფლება აქვს ყოველ დროს და ყოველი საქმის გამო გაეცნოს მოკვლევის მთელ მასალას, მისცეს მოკვლევის ორგანოს განმარტება და წინადადება ამა თუ იმ მოქმედების შესასრულებლად.

საჩივარი მოკვლევის ორგანოს მოქმედებაზე შეიტანება გამომძიებელთან და ამ გამომძიებლის მიერვე გადაწყდება.

მოკვლევის ორგანოს მოქმედებას საერთო ზედამხედველობას გაუწევს პროკურორი.

შენიშვნა. სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს ორგანოთა მიერ წარმოებული მოკვლევის მეთვალყურეობის წესი განისაზღვრება ცალკე დებულებათ“.

„მუხ. 221. გამომძიებლის მოქმედება მოკვლევის ორგანოსაგან შემოსული საქმის გამო განისაზღვრება ქვემოაღნიშნული მუხლებით“.

„მუხ. 222. გამომძიებელი, მიიღებს რა მონაკვლევ მასალას სისხ.სამ. საპრ.კოდ. 105 მუხ. 1 და 3 პუნქ. წესისამებრ, უკეთუ საქმე წინასწარ გამოძიებას არ მოითხოვს (სისხ. სამ. საპრ. კოდ. 108 მუხ.), ან უკეთუ საჭირო არ არის ცალკე საგამომძიებლო მოქმედების შესრულება (სისხ. სამ. საპრ. კოდ. 109 მუხ.), განიხილავს —საკმაოდ გამორკვეულია თუ არა საქმე. ამის შემდეგ იგი ან წარმართავს საქმეს დამატებითი მოკვლევისათვის ან მოსპობს მას, იმ შემთხვევაში, უკეთუ არსებობს სისხ. სამ. საპრ. კოდ. მე-4 მუხლში აღნიშნული საფუძველი, ან უკეთუ დამნაშავე არ იქნა აღმოჩენილი, ან უკეთუ საქმის შესახებ შეკრეფილი დამამტკიცებელი საბუთები საკმარისი არ იქნება ეჭვიმტანილის სამართალში მისაცემად, ან და დადგენს ბრალდებულის სამართალში მიცემას.

უკეთუ არსებობს სისხ. სამ. საპრ. კოდ. 4¹ მუხლში აღნიშნული საფუძველი, გამომძიებელი წარმართავს საქმეს მოსასპობად სათანადო სასამართლოში.

მხარეებს შეუძლიანთ გამომძიებლის მიერ საქმის მოსპობა, შვიდი დღელამის განმავლობაში, დღიდან მათთვის საქმის მოსპობის გამოცხადებისა, განასაჩივრონ იმ სასამართლოში, რომელსაც ეს საქმე ექვემდებარება.“

„მუხ. 223. გამომძიებელი თავის დადგენილებას ბრალდებულის სამართალში მიცემის შესახებ, დადგენილების დაწერის შემდეგ სამი დღის განმავლობაში, გაუგზავნის საქმიურთ იმ სასამართლოს, რომელსაც საქმე ექვემდებარება. დადგენილება შედგენილ უნდა იქნეს ორი კვირის განმავლობაში საქმის მიღების დღიდან; უკეთუ საჭირო იქნება ამ ვადის განგრძობა, გამომძიებელმა საამისო ნებართვა უნდა სთხოვოს პროკურორს.“

„მუხ. 224. გამომძიებლის დადგენილებაში ბრალდებულის სამართალში მიცემის შესახებ მოკლედ უნდა აღინიშნოს ყველა ის გარემოება, რაც ერთობლივ ბრალდებულისათვის ბრალად შესარაცხ დანაშაულს შეადგენს, უნდა აღინიშნოს აგრეთვე ბრალდებულის სახელი, მამის სახელი და გვარი, ასაკი, წინანდელ მსჯავრდადებულობა, დაზარალებულის ვინაობა, დანაშაულის ჩადენის ადგილი და დრო, რომელ კლასს ეკუთვნის ბრალდებული, და რა ხელობას ეწევა იგი, დანაშაულის ჩადენის მოტივი და საშუალება, რამდენადაც ყველა ეს გარემოება გამორკვეულია.

ამას გარდა, გამომძიებლის დადგენილებაში უნდა აღინიშნოს სახელდობრ რომელი სისხლის სამართლის კანონითაა გათვალისწინებული დანაშაული.

დადგენილებას უნდა დაერთოს იმ პირთა სია, რომელთა საქმეც გამოყოფილია ან მოსპობილი, აგრეთვე სამსჯავრო სხდომაზე დასაბარებელ პირთა სიაც.

II

საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის XIX თავის სათაური მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„თავი XIX. გამომძიებლისა და პროკურორის მოქმედება საქმის მოსპობისა და სამართალში მიცემისათვის“.

საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 108¹ მუხ-
ლი ამოიშალოს.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მაგ. ვ. სტურუა.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისი 10.
ტფილისი—სასახლე.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებანი.

110. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ც. ა. კ.

„საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. რევოლიუციონური კომიტეტის მიერ სახელ-
მწიფოსაგან ეკლესიისა და ეკლესიისაგან სკოლის ჩამოშორების თაობაზე“
1921 წ. აპრილის 15-ის თარიღითა და 21 №-ით გამოცემული დეკრეტის მე-11
მუხლის რედაქციის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:
სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1928
წლის ოქტომბრის 8-ს თარიღისა და 83 №-ის დადგენილების (კან. კრ. 1928 წ.
მე-16 №-რი, მუხ. 154) გასაუქმებლად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. რევო-
ლიუციონური კომიტეტის მიერ სახელმწიფოსაგან ეკლესიისა და ეკლესიისაგან
სკოლის ჩამოშორების შესახებ 1921 წ. აპრილის 15-ს თარიღითა და 21 №-ით
გამოცემული დეკრეტის მე-11 მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 11. აკრძალულია, სისხლის სამართლის წესისამებრ პასუხისმგებლო-
ბის რიგით, რელიგიურ მოძღვრებათა სწავლება ყველა იმ სახელმწიფო, საზო-
გადოებრივ და კერძო სასწავლებელში, სადაც საერთო განათლების ხასიათის
საგნებს ასწავლიან, ხოლო ამის გარდა, იმ პირთათვის, რომელნიც 18 წლის
ასაკს არ მიღწევიან, ყველა საზოგადო ადგილსაც (ეკლესია, კოსტიოლი, კირ-
კა, სინაგოგა, მეჩეთი, სამლოცველო სახლი და სხვ.) და კერძო სახლში.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის მდივანი ი. ვარძიელი.

1929 წ. თებერვლის 9.
ტფილისი—სასახლე.

111. დადგენილება ც. ა. კ.

პროლეტარული სრულდენტობის „დახმარების კვირეულის“ მოწყობის შესახებ.

საქართველოს პროლეტარული სტუდენტობის უკიდურესად მძიმე მატერიალური მდგომარეობის შემსუბუქების მიზნით სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. ნება დაერთოს სპეციალურად საამიზნოდ გამოყოფილ სპეციალურ კომისიას მოაწყოს საქართველოს სსრ ყველა ქალაქში პროლეტარული სტუდენტობის „დახმარების კვირეული“ შემდეგ საფუძველზე:

ა) გამართოს ფასიანი კონცერტები და წარმოდგენები;

ბ) შეჭრიფოს ყველგან ქუჩებში, საჯარო ადგილებში და სახელმწიფო დაწესებულებათა სადგომებში ყულაბებით ნებაყოფლობითი გამოსაღები;

2. შემოღებულ იქნეს, გამონაკლისის სახით, სამი დღის განმავლობაში, სპეციალური დაბეგვრა პროლეტარული სტუდენტობის „დახმარების კვირეულის“ სასარგებლოდ:

ა) სპეციალური გამოსაღები ყველა გასართობისა და სანახაობის შესასვლელ ბილეთებზე—ბილეთის ღირებულების 10⁰/₆-ის რაოდენობით (საერთო საკავშირო კანონმდებლობით დაწესებული გამოსაღების ზედმეტად);

ბ) სპეციალური გამოსაღები ყველა რესტორანისა, სასადილოს და ღვინის სარდაფის სამი დღის საშუალო სავაჭრო ბრუნვაზე—10-ი⁰/₆-ის რაოდენობით;

გ) სპეციალური გამოსაღები აბანოებში ცალკე ნომრების სარგებლობისათვის—საამისოდ დაწესებული ფასის 10⁰/₆-ის რაოდენობით.

3. ამა დადგენილებაში აღნიშნულ ღონისძიებებს განახორციელებს პროლეტარული სტუდენტობის „დახმარების კვირეულის“ მომწყობი ცენტრალური კომისია.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისის 8.
ტფილისი—სასახლე.

112. დადგენილება ც. ა. კ.

სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატთან არსებული საქართველოს ომის ინვალიდთა დამხმარე კომიტეტის სამდღიურის ჩატარების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:
სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატთან არსებული საქართველოს ომის ინვალიდთა დამხმარე კომიტეტის სახსარის გასაძლიერებლად სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. ნება დაერთოს საქართველოს ომის ინვალიდთა დამხმარე კომიტეტს მოაწყოს საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე სამდღიური—ამა 1929 წლის მაისის 10-ს, 11-ს და 12-ს.

2. ნება მიეცეს საქართველოს ომის ინვალიდთა დამხმარე კომიტეტს ნებადართული სამდღიურის განმავლობაში მოაწყოს საჯარო კონცერტები და სპექტაკლები და აგრეთვე შეაგროვოს ფული ნებაყოფლობით ყველგან—ქუჩებში, საზოგადოებრივ ადგილებში და სახელმწიფო დაწესებულებათა სადგომებში-ყულობებით.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1929 წ. მაისის 8.
ტფილისი-სასახლე.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

113. დადგენილება ს. კ. ს.

უმაღლეს სასწავლებელში კურს დამთავრებულ პირთა კვალიფიკაციის განმსაზღვრელი სახელმწიფო კომისიების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. უმაღლეს სასწავლებელში კურსდამთავრებულად ჩაითვლება ის პირი, რომელმაც შეასრულა სასწავლო გეგმის ყველა მოთხოვნა, გაიარა დაწესებული პრაქტიკული სტაჟი და ჩააბარა კვალიფიკაციის განსაზღვრისათვის დაწესებული გამოცდები ან დაიცვა სათანადო ნაშრომი თუ პროექტი.

2. ნაშრომის ან პროექტის დაცვა, აგრეთვე კვალიფიკაციის განსაზღვრისათვის დაწესებული გამოცდების ჩაბარება მოხდება გამოსაცდელ პირთა კვალიფიკაციის განმსაზღვრელ სახელმწიფო კომისიაში, რომელიც მოეწყობა სათანადო უმაღლესი სასწავლებლებისა, დაინტერესებული ორგანოებისა და პროფესიონალური კავშირის წარმომადგენელთაგან.

გამოსაცდელ პირთა კვალიფიკაციის განმსაზღვრელი სახელმწიფო კომისიის თავმჯდომარეს დანიშნავს განათლების სახალხო კომისარიატი.

3. სათანადო გამოცდების ჩაბარების ან ნაშრომისა თუ პროექტის დაცვის შემდეგ უმაღლეს სასწავლებელში კურსდამთავრებულ პირს მიენიჭება მისი სპეციალობის შესაფერი კვალიფიკაცია, რომლის ხარისხსა და სახელწოდებას თვითეული უმაღლესი სასწავლებლისათვის განსაზღვრავს განათლების სახალხო კომისარიატი.

4. წინადადება მიეცეს განათლების სახალხო კომისარიატს შეინუშაოს და გამოაქვეყნოს ინსტრუქცია ამა დადგენილების განხორციელებისათვის.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველი პ. მეგრელიშვილი.

1929 წ. მაისის 10.

ტფილისი-სასახლე.

114. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. კ. ს.

ცრუ-კოოპერატივების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა შესახებ.

თანახმად სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წლის დეკემბრის 28-ს დადგენილებისა, „ცრუ-კოოპერატივების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა შესახებ“ (სსრკ კან. კრ. 1929 წ. მე-3 №-რი, მუხ. 28)-საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დაევალოს კოოპერატივების მრეგისტრავ ორგანოებს ყოველწლიურად მოახდინონ იმ კოოპერატიული ორგანიზაციების გამოკვლევა, რომლებიც არ ირიცხებიან კავშირების წევრებად, მათ შორის ცრუ-კოოპერატივების გამოსაშკარავებლად სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს ზემოაღნიშნული-1928 წ. დეკემბრის 28-ს-დადგენილების 1-ლ მუხლში გათვალისწინებული ნიშნების მიხედვით, და იმავე დადგენილების მე-2 მუხლში აღნიშნულ ღონისძიებათა მისაღებად.

2. წინადადება მიეცეს მრეგისტრავ ორგანოებს, აგრეთვე კოოპერატიულ ცენტრებსა და კავშირებს გააძლიერონ კონტროლი პირველ საფეხურის კოოპერატივების დამფუძნებელთა და საარჩევნო ორგანოების შედგენილობის მიმართ. რათა ამ შედგენილობაში არ მოხვდეს ისეთი პირი, ვისაც კანონით ამისი უფლება არა აქვს.

3. ამა დადგენილების 1-ლ და მე-2 მუხ. აღნიშნული კოოპერატიული ორგანიზაციების რეგულარული გამოკვლევისა და რევიზიის წარმატებით ჩატარებისათვის წინადადება მიეცეს კოოპერატივების მრეგისტრავ ორგანოებს გააძლიერონ ეს მხარე თავიანთი მოქმედებისა.

4. წინადადება მიეცეს კოოპერატიულ ცენტრებს ორი კვირის ვადაზე, ამა დადგენილების გამოქვეყნების დღიდან, გამოსცენ მათ მიერ გაერთიანებული ორგანიზაციებისათვის ინსტრუქცია სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ

„ცრუ-კოოპერატივების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა შესახებ“ 1929 წ. დეკემბრის 28 თარიღით გამოქვეყნებული დადგენილების საფუძველზე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველი პ. მეგრელიშვილი.

1929 წ. მაისის 14.
ტფილისი—სასახლე.

115. დადგენილება ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წლის აპრილის 20-ს დადგენილების რედაქციის შესწორების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. აპრილის 20-ს დადგენილების (კან. კრ. 1928 წ. მე-8 №-რი, მუხ. 64) სათაური მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ საქართველოს სსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებული მუშათა საბინაო მშენებლობის ხელისშემწყობი კომიტეტის დებულების თაობაზე“ 1928 წ. თებერვლის 4-ს თარიღით გამოცემული დადგენილებისა და იმავე რიცხვში დამტკიცებული „საქართველოს სსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებული მუშათა საბინაო მშენებლობისათვის ხელისშემწყობი კომიტეტის დებულების „გაუქმების შესახებ“.

2. ზემოაღნიშნული დადგენილების 1-ლი მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 1. გაუქმებულ იქნეს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. თებერვლის 4-ს დადგენილება „საქართველოს სსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებული მუშათა საბინაო მშენებლობის ხელისშემწყობი კომიტეტის დებულების დამტკიცების შესახებ“ და ამ დადგენილებით დამტკიცებული „დებულება საქართველოს სსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებული მუშათა საბინაო მშენებლობის ხელისშემწყობი კომიტეტის შესახებ“ (კან. კრ. 1928 წ. მე-2 №-რი, მუხ. 13)“.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველი პ. მეგრელიშვილი.

1929 წ. მაისის 14.
ტფილისი—სასახლე.

116. დადგენილება ს. კ. ს.

„ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ზოგიერთ მაზრებს შორის მიწისა და ტყის გამო აღძრულ დავათა საკითხის თაობაზე“ 1929 წ. თებერვლის 18-ს გამოტანილი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის დადგენილების განხორციელების შესახებ.

ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ზოგიერთ მაზრებს შორის მიწისა და ტყის გამო აღძრულ დავათა საკითხის თაობაზე 1929 წ. თებერვლის 18-ს გამოტანილი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის დადგენილების განხორციელებისათვის საჭირო ღონისძიებათა შესახებ ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1929 წ. თებერვლის 18-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხლის თანახმად (ა/კსფსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 29) საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენს:

1. დაევალოს ბორჩალოს, ახალქალაქისა და კახეთის მაზრების აღმასრულებელ კომიტეტებს აცნობონ ადგილობრივ მოსახლეობას: ა) რომ ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ზოგიერთი მომიჯნავე მაზრების აღმასრულებელ კომიტეტებს შორის მიწისა და ტყის გამო აღძრული ყველა დავა გადაწყვეტილია ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ 1929 წ. თებერვლის 18-ს დადგენილებით; ბ) რომ ეს დადგენილება მიღებულია ყველა იმ გარემოების ადგილობრივ შესწავლის შემდეგ, რაც საფუძვლად ედგა ამა თუ იმ დავას და გამოტანილია დაინტერესებული რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ორგანოების მიერ საამისოდ სპეციალურად უფლებამოსილ პასუხისმგებელ წარმომადგენელთა ერთხმივი გადაწყვეტილების თანახმად; გ) რომ აღნიშნული დადგენილება საბოლოოა და არ გადაისინჯება და დ) ამ დადგენილების აღსრულება ადგილებზე დავალებულ აქვს ამიერკავკასიის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებულ მიწისა და ტყის გამო აღძრულ დავათა გადამწყვეტ კომისიას.

2. დაევალოს ბორჩალოს, კახეთისა და ახალქალაქის მაზრების აღმასრულებელ კომიტეტებს ყოველგვარი დახმარება აღმოუჩინონ 1-ლი მუხლის „დ“ პუნქტში აღნიშნულ კომისიას დაკისრებული მიზნის განხორციელების საქმეში, რაც შესრულებულ უნდა იქნეს არა უგვიანეს 1929 წ. შემოდგომისა.

3. დაევალოს რესპუბლიკის პროკურატურის ორგანოებს მისცეს აუცილებლად პასუხისმგებაში სისხლის სამართლის წესით ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ზემოაღნიშნული — 1929 წ. თებერვლის 18-ს დადგენილების დარღვევაში დამნაშავე პირნი და აღძრას სათანადო შემთხვევაში თა-

ნამდებობის პირთა წინააღმდეგ დევნა სისხ. სამ. კოდ. 116 მუხლის მიხედვით, ხოლო კერძო პირთა წინააღმდეგ—სისხ. სამ. კოდ. 72 და 73 მუხლებისამებრ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს საქმეთა მმართველი პ. მეგრელიშვილი.

1929 წ. მაისის 14.

ტფილისი—სასახლე.

117. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების თაობაზე გამოცემული დადგენილების შეცვლისა და დამატების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების შესახებ 1929 წლის მარტის 29-ის თარიღით გამოცემული დადგენილების (საქართველოს სსრ კან. კრებ. 1929 წ. 7 №-რი, მუხ. 60) 27 და 28 მუხლი შეიცვალოს და მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით: „მუხ. 27. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სიის წინასწარ შედგენას და ამ მეურნეობათა შემოსავლის წინასწარ განსაზღვრას აწარმოებს სათემო სააღრიცხვო კომისია.

აღნიშნულ სიას განიხილავს და შეამოწმებს ღარიბი მოსახლეობის კრება და შემდეგ, იგი გადაეცემა განსახილველად სათემო აღმასრულებელ კომიტეტს. ასეთ მეურნეობათა სიას დაამტკიცებს და მათი შემოსავლის რაოდენობას განსაზღვრავს სათემო საგადასახადო კომისია, რომელიც გამოჰკითხავს გადამხდელს მისი შემოსავლის რაოდენობას და საჭირო შემთხვევაში მოახდენს მეურნეობის გამოკვლევას (ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 31 მუხ.).

ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სიას საბოლოოდ დაამტკიცებს და ამ მეურნეობათა შემოსავალს საბოლოოდ დააწესებს სამაზრო საგადასახადო კომისია“.

„მუხ. 28. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა რიცხვი არ უნდა აღემატებოდეს საგლეხო მეურნეობათა საერთო რიცხვის 3 პროცენტს აღნოსავლეთ საქართველოს ყველა მაზრასა და აფხაზეთის სს რესპუბლიკაში და 2 პროცენტს დასავლეთ საქართველოს ყველა მაზრასა, აჭარისტანის ავტონომიურ სს რესპუბლიკასა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში.

(ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის 28 მუხლის მე-2 ნაწილი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წლის მარტის 25-ის თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-12 მუხ.).

2. იმავე დადგენილების 25 მუხლის „გ“ პუნქტი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„გ) როდესაც მეურნეობას აქვს ისეთი წისქვილი, ზეთის სახდელი, საც-
ეხველი, მატყლის საპენტი, კარტოფილისა, ხილისა და ბოსტნეულის სახმობ-სა-
შრობი საწარმო, კრამიტის ან აგურის ქარხანა, საყავრე ან საჭურჭლე წარმოება,
ნახშირსაწვავი წარმოება ან სხვა სამრეწველო საწარმო, რომლისათვისაც გამო-
იყენება მექანიკური ძრავი ან დაქირავებული მუშა-ძალა; აგრეთვე როდესაც
მეურნეობაში არის ორ ან მეტ თვალისანი წყლის წისქვილი, ან და როდესაც
მეურნეობა ეწევა ნაყიდი მასალისაგან სპირტის გამოხდას“.

3. ზემოაღნიშნული დადგენილების 25 მუხლს დაემატოს პუნქტი „ბ1“ შემ-
დეგი შინაარსისა:

„ბ1) როდესაც მეურნეობა ეწევა შინა-მრეწველობას ან ხელოსნურ თუ სხვა
რეწაობას და ამისათვის სისტემატიურად იყენებს დაქირავებულ შრომას“.

4. აღნიშნული დადგენილების მე-18 მუხლის შენიშვნა გაუქმებულ იქნეს.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს საქმეთა მმართველი პ. მეგრელიაშვილი.

1929 წ. მაისის 21.

ტფილის-სასახლე.

118. დადგენილება ს. კ. ს.

აშკარა კულაკურ მეურნეობათა შესახებ, რომლებზედაც არ გავრცელდება ერ-
თიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 44 მუხლის „ა“ და „ბ“
პუნქტში გათვალისწინებული შეღავათი.

ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების (სსრკ კან. კრებ.
1929 წ. 12 №-რი, მუხ. 103) 44 მუხლის 1-ლი შენიშვნისა და ა/კსფსრ სახალხო
კომისართა საბჭოს მიერ „ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის
განხორციელების ძირითად დებულებათა შესახებ“ 1929 წლის მარტის 25-ის
თარიღითა და 114 №-ით გამოცემული დადგენილების (ა/კსფსრ კან. კრებ. 1929 წ.
6 №-რი, მუხ. 50) მე-16 მუხლის საფუძველზე-საქართველოს სსრ სახალხო კომი-
სართა საბჭო აღდგენს:

1. ნათესი სივრცის გაფართოების წასახალისებლად საქართველოს სსრ სა-
ხალხო კომისართა საბჭოს მიერ საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე ერთიანი
სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების შესახებ 1929 წლის მარტის 29-ის
თარიღით გამოცემული დადგენილების (საქართველოს სსრ კან. კრებ. 1929 წ.
7 №-რი, მუხ. 60) 34 მუხლის „ა“ და „ბ“ პუნქტში გათვალისწინებული და ერ-
თიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 44 მუხლით დაწესებული
შეღავათი ეძლევა ყველა ინდივიდუალურ მეურნეობას გარდა:

ა) იმ მეურნეობისა, რომელიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება ინდივიდუალური წესისამებრ—ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 28 და 29 მუხლისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს ზემოაღნიშნული 1929 წლის მარტის 29-ის დადგენილების 25 მუხლის თანახმად;

ბ) იმ მეურნეობისა, რომელიც სისტემატიურად იყენებს დაქირავებულ შრომას სოფლის მეურნეობაში, საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს ზემოაღნიშნული 1929 წლის მარტის 29-ის დადგენილების 25 მუხლის „ბ“ პუნქტით და ამავე მუხლის შენიშვნით დადგენილ ფარგლებში, და აგრეთვე შინა-რეწაობაში-მიუხედავთ იმისა ინდივიდუალური წესით იბეგრება ეს მეურნეობა თუ არა;

გ) იმ მეურნეობისა, რომელიც სისტემატიურად აქირავებს მექანიკური ძრავით მომქმედ რთულ სასოფლო-სამეურნეო მანქანებს;

დ) იმ მეურნეობისა, რომელიც აღნიშნულია საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს ზემოხსენებულ 1929 წლის მარტის 29-ის დადგენილების 25 მუხლის „გ“ პუნქტში მიუხედავთ იმისა ინდივიდუალური წესით იბეგრება ეს მეურნეობა თუ არა;

ე) იმ მეურნეობის, რომელსაც იჯარით აქვს აღებული სახნავი მიწა ისეთი რაოდენობით, რაც აღემატება ამა თუ იმ რაიონში არსებულ შრომითი ნორმას, უკეთეს ეს მეურნეობა სისტემატიურად იყენებს დაქირავებულ შრომას—მიუხედავთ იმისა ინდივიდუალური წესით იბეგრება იგი თუ არა;

ვ) იმ მეურნეობისა, რომელსაც იჯარით აქვს აღებული სამრეწველო მნიშვნელობის ბალი თუ ბოსტანი და სისტემატიურად იყენებს დაქირავებულ შრომას მიუხედავთ იმისა ინდივიდუალური წესით იბეგრება იგი თუ არა.

2. წინა მუხლში ჩამოთვლილ მეურნეობათ უნდა ეცნობოს, არა უგვიანეს 1929 წლის ივნისის 5-ისა, რომ მათზე არა ვრცელდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 44 მუხლის „ა“ და „ბ“ პუნქტში გათვალისწინებული შედეგათი.

3. მიენდოს ფინანსთა სახალხო კომისარიატს სამი დღის განმავლობაში აცნობოს ადგილობრივ საფინანსო ორგანოებს ამა დადგენილების შესახებ და აგრეთვე გამოსცეს ინსტრუქცია მისი შეფარდებისათვის.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე.**

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს საქმერთა მმართველი **პ. მეგრელიშვილი.**

1929 წ. მაისის 21.

ტფილისი—სახალდე.